

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augensfeld & Emerich Looser.
Heinrich Schalek. Rudolf Basse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifar și invoieală.

RECLAME pe pagina a 3-a o serie 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L X I

„GAZETA“ iese în Măcare (1).

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. senu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 282.

Brașov, Miercuri 23 Decembrie (4 Ianuarie).

1898.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1899

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fioiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 „
pe trei luni 3 „

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci,
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei.“

Compromis „fără capitulare“.

Mult s'a vorbit și de astă-dată cu ocaziunea gratulațiunilor de anul nou schimbate între deputații ungurii din diferitele partide. Dér de rândul acesta enunțațiunile au un caracter mai serios, căci se fac sub presiunea împrejurărilor dificile în care se află de prezent nu numai partidele, ci întreg parlamentarismul unguresc.

Cu totă seriozitatea lor însă, enunțațiunile despre care vorbim, nu ne oferă nici un moment nou. Căpeteniile partidei guvernamentale acuză opoziția și aruncă totă vina incurcăturilor de astăzi în spinarea ei, ér opoziția la rândul ei face pe guvern și numai pe guvern responsabil pentru starea de lucruri și-l acuză mai ales, că prin legea Tisza a atentat la existența constituției.

Așa de exemplu, ca să rămânem la opoziția, Apponyi și-a introdus vorbirea sa de anul nou cu reamintirea ultimelor alegeri și cu afirmarea, că acest parlament s'a născut în păcat. A trecut apoi la proiectul lui Tisza, care — dice — a pus în locul factorilor constituției domnirea deciziunilor de club.

Ca totdeauna a asigurat conducătorul partidei „naționale“ maghiare, că opoziția e desinteresată în luptă și a dis, că ea nu vré decât o garanță obiectivă și personală pentru aceea, că numai scopurile legitime, necondiționata putere a legilor și principiilor constituției se vor valida. Având această garanță Apponyi cu ai săi se declară gata a depune armele, la din contră vor continua lupta.

Cea mai importantă avea să fiă, după natura lucrului, enunțațiunea ministrului-președinte Banffy. N'a spus nici el nimic nou, decât nu va trece ca un moment deosebit ceea ce a vorbit despre modalitățile unui compromis, dicând, că partida ar

primi pôte un compromis, dér „fără capitulare“. Fără voiă br. Banffy a caracterizat prin acesta situațiunea, care culminează în faptul, că nici unii, nici alții nu știu ce să începă ca să aplaneze dificultățile.

Compromisul fără capitulare îl înțelege Banffy așa, ca să se întemple „fără ofensarea și umilirea de persoane și partide“. Și fiind-că în totă vorbirea sa de anul nou se manifestă în primul rând îngrijirea sa pentru vađa și puterea partidei dela cărmă, e clar și evident ce persónă și ce partid înțelege.

Persóna e a ministrului președinte însu-și, ér partida despre ale cărei interese e vorba, este partida guvernului. „Eu voiă ține în mână arma și o voiă depune numai atunci, decât se va puté întempla fără nici o scădere și pierdere pentru partid, și decât se va puté întempla fără a sacrifica interesele patriei“.

Aceste cuvinte pronunțate în mijlocul viuelor aplause ale guvernamentalilor, sunt foarte caracteristice, pentru-că prin ele se denotă, că Banffy pune interesele partidei dela putere chiar înaintea intereselor patriei, căci mai întâi vré să ferescă partida de scădere și de pierdere și numai după aceea se gândesce la interesele patriei.

De aici reiese lămurit, că în lupta de față se tracteză nu numai de persóna lui Banffy, ci de însa-și existența partidei guvernului și că opoziția cerând cu insistență retragerea lui Banffy voesce se dea o lovitură de mörte acelei partide, care a organizat totă puterea statului în folosul scopurilor ei.

Tôte cele-lalte cestiuni de principiu, cum e dreptul majorității față cu minoritatea, cad numai într'al doilea plan. Opoziția își dice: acum ori nici-odată, căci și ea se luptă pentru existență în contra acelei partide și a celui sistem, care la ultimele alegeri a redus rândurile ei la jumătate, ér la viitoare alegeri ar fi în stare s'o nimicescă cu totul.

E vorba așadér de interesele de partid maghiare, și în fața luptei esarcebate pentru aceste interese au trebuit, firesce, să rămână cu totul înderēt „interesele patriei“. Aceste sunt bune numai pentru aceea, ca să-și acopere și unii și alții cu invocarea lor scopurile egoistice.

Nu mai trebuie să spunem, că în hărțuiala și în învălmășala acesta de interese maghiare, nici pomenire nu se face de interesele generale ale populațiunei statului, care în majoritatea ei nu este maghiară.

A-le vorbi „patrioților“ de astfel de lucruri în momentele de față, ar fi mai riscat ca ori și când. De-ocamdată este procesul dintre partidele maghiare, care singure stăpănesc situația parlamentară, — ce preocupă pe luptători.

Acest proces a luat însă nisce dimensiuni așa de mari, și ca urmări ale lui s'au creat astfel de stări grave și escepționale, ce se răsfrâng asupra întregii populațiuni a statului, încât este apröpe

cu neputință, ca el se nu aducă după sine și procesul cel mare dintre Maghiari și naționalități.

Ori cât de mult s'ar îngrădi tendințele și aspirațiunile de partid maghiare în contra naționalităților, ele nu vor scăpa de răfuiala cu acestea, din simpla causă, că fără de acesta răfuiala nu se pôte îndrepta și însănătoși nimic în stările triste și putrede ale regimului actual.

Care e cauza?

Cunoscutul naționalist slovac, d-l Dr. Milos Stefanovic, a publicat în limba maghiară o mică broșură volantă, intitulată: „Care e cauza?“ („Mi az oka?“)

În fața împrejurărei, că toți politicianii maghiari se întrebă, care este cauza, că legislațiunea Ungariei și constituția ei au ajuns în crisa grea de astăzi și aruncă vina unii asupra altora, d nul Stefanovic arată, că cauza nu este a se căuta acolo, unde o caută opoziția, adevă în alegerile dela 1896. Alegeri de soiul celor dela 1896 nu constituie ceva nou în Ungaria. Ceva nou constituie ele numai față de Maghiari. Cetățenii de naționalitate nemaghiară însă au parte de ele încă din 1867 și s'au plâns în contra lor de nenumerate-ori; până când n'au fost cu totul scoși afară din dietă, ei s'au plâns acolo, după aceea s'au plâns prin diare, prin memorande, prin meetin-guri, congrese etc. etc. Și care a fost răspunsul, ce li-s'a dat neincetat de 30 de ani încöce? — Au fost numiți agitatori, înșelători, calumniatori; li-s'a dis, că mint, că negresce și defăimază Ungaria și pe Maghiari. Și étă, cei ce astfel făceau față cu cetățenii nemaghiari, astăzi mână în mână cu Apponyi-Kossuth-Molnar constată, că aceeași nedreptate, aceleași mijloce de o murdăria de mai pomenită, cu ajutorul cărora 8 milioane de cetățeni nemaghiari au fost eschiși din reprezentanța legală a țerei, a intrat acum și în lupta electorală din sinul Maghiarilor. Și acest lucru îl confirmă și Desideriu Szilagy.

Nici-odată, dice d-l Stefanovic, istoria n'a dat nimenui o satisfacția mai mare, de cum este satisfacția, ce li-s'a dat așa numiților agitatori ai naționalităților prin adresa opoziției unite, prin vorbirea, cu care Apponyi a interpretat și recomandat pentru primire acea adresă, și prin enunțațiunile dela Pojun ale lui Desideriu Szilagy. Dela 1867 încöce, partidele maghiare din dietă, împreună cu guvernele, au folosit față de Nemaghiari constituția ca pe-o gröpă de prins lupii și étă, că cei ce au căduț în această gröpă sunt tocmai ei.

Citeză apoi din „Egyetértés“ constatările atât de caracteristice, pe cari și noi le-am reprodus la timpul său, că adevă numai și numai frica de naționalitățile nemaghiare a făcut pe politicianii maghiari să tolereze a se călca legile și a se practica cele mai mari abuzuri și violențe ori de câte-ori a fost vorba de-a „înfrana pe agitatorii naționalităților“; puterea prea mare însă, ce i s'a dat guvernului spre scopul acesta, încălcarea legilor, violențele aplicate față de agitatori se întorc acum și asupra Maghiarilor etc.

De aci conchide d-l Stefanovic, că sunt și între Maghiari mulți, cari cunosc adevărata causă a rölului, dér nu cutéză a-o spune, deörece întréga societate maghiară e până la nebuniă înfărbentată de idea p-

cătösă, ce se exprimă prin frasele göle și mincinoase: stat național maghiar. Se provöcă la cunoscuta manoperă a guvernului și a pressei acestuia, pe care chiar și ađi o practică, de-a intimida opoziția cu naționalitățile. Apoi se întrebă, decât va mai ceda öre și acum opoziția acestor intimidări și decât va vré ea să vindece böla în mod temeinic și radical prin delăturarea adevăratei cauze, care a pricinuit-o? Așa ceva însă autorul de-ocamdată nu crede despre opoziția, măcarcă, [dice, pentru ea nu este altă alternativă, decât séu cătușele robiei unguresci, séu o respectare a legilor și o dominațiune necondiționată și nelimitată a dreptății și, mână în mână cu acesta, a libertății. Decă politici maghiari nu vor alege pe acesta din urmă, atunci vor puté numai sé aline pentru un moment durerile bölei, dér nu o vor vindeca și rölul va izbucni din nou mai târziu, într'un mod pôte mai periculos, ba pôte chiar fatal.

După acestea d-l Stefanovic continuă astfel:

„Sistemul de guvernament, pe care d-nii Maghiari l'au introdus la noi dela 1867 încöce este un sistem turcesc și cu el vor duce țera la sörtea, pe care o are Turcia. Violenia nu este sciință de stat, cu violenla nici-odată nu vor face Ungaria nici liberă, nici puternică, nici bogată, nici independentă. Dreptul și dreptatea. fără a nu se răsbuna amar, nu se pot administra după modelul cadilor turcesci, ca adevă altul sé fiă dreptul, alta dreptatea atunci, decât e vorba de Turc, și alta când e vorba de alții... Respectarea legii încă pôte sé fie numai de un fel și nu de două feluri. Séu că există o respectare a legilor și atunci ea se estinde asupra tuturor legilor, séu că nu există nici o respectare a legilor. Așa nu merge, că respectăm și pretindem respectarea acelei legi, care ne este nouă favorabilă, dér nu vrem sé scim nimic de acele legi, cari sunt altora favorabile, ba aplaudăm, strigăm „eljenuri“ guvernului când le ignoréză, le vatămă, le calcă în picioare și persecută pe aceia, cari se provöcă la o astfel de lege și pretind respectarea și executarea ei. Prin acesta nu facem serviciu libertății maghiare, căci o libertate specială maghiară nu există; oi rezultatul la care ajungem este, că deștep-tăm și întărim în cei dela putere consciința, că legea se pôte ataca și călca în picioare nepedepsit, ér decât se va întări această consciință, stăpânirea va călca legea pretutindenți și față cu ori-cine, ori când și cri de câte-ori vor pretinde-o acesta scopurile și interesele sale. Mai întâi va introduce încălcarea legilor sub firma, ce place atât de mult: „în scop de stat“, „în interesul statului“, mai târziu interesul de putere și de partid îl va declara ca scop și interes de stat și va nimici lege, cinste și tot ce i stă în cale. Și aici am ajuns astăzi.

„Politicii maghiari, fără deosebire de partid, n'au voit nici-odată sé fie drepti față de Nemaghiari; și de legea naționalităților ei și-au bătut joc, nici-odată n'au avut intenția de-a o respecta ori de a face sé se respecte; fără deosebire de partid ei dela 1867 încöce au aplaudat guvernele ori de câte-ori acestea au încălcat și făcut iluzorie drepturile politice ale Nemaghiarilor. Și acesta este cauza crizei de astăzi. Alegeri de soiul celor din 1896, în ținuturile locuite de Nemaghiari sunt obicei, ba dela 1867 ele au devenit sistem, ér în 1896

numai cât au devenit generale. Dér niciodată nu s'a găsit în parlament partid unuresc, care să fi făcut observări în contra încălcării legilor din partea guvernelor, când încălcările s'au servit în detrimentul Nemaghiarilor. În politica maghiară nu există respect față de drept și de lege, această e cauza, că lucrurile au ajuns la gradul, la care se află astăzi. Acestă stare de lucruri s'o schimbă și atunci va fi sanare, va fi descurcare, altfel nu va fi, decât o batjocură, — esclămă în fine d-l Dr. Stefanovici.

Banffy la Viena. Ministrul-șefedinte Banffy a călătorit alaltăieri s'era la Viena. Se dice că despre această călătorie nu aveau cunoștință chiar nici cercurile, cari stau aproape de ministrul șefedinte. Este probabil, că el s'a dus la Viena în urma dorinței exprese a monarhului și că prin urmare nu este eschis, ca în timpul cel mai apropiat să se facă o întorcere în situațiunea gravă de față. Eri diminută Banffy a fost primit în audiență de către Majestatea Sa și aseră s'a reîntors la Buda-pesta.

Decursul votării în Congres.

Sibiu, 20 Decembrie v.

Ca întregire a raportului despre ședințele Congresului electoral din Sibiu, Vă trimit și o scurtă dare de semn asupra ultimei ședințe în care s'a făcut votarea.

După-ce se retraseră cei doi episcopi candidați, ocupă presiul d-l vicariu Pușcariu, pe care consistorul metropolitan l'a numit comisar pentru conducerea ședinței de alegere. După-ce rostesc câte-va cuvinte urând bună reușită alegerii, noul comisar invită pe notarul general Voileanu să cetească listele deputaților din Archidieceasă și din cele două diecese. Se constată, că din Archidieceasă sunt prezenți 58, lipsesc Dr. Iancu Meșianu și T. V. Gheaja, a căruia alegere a fost anulată. Din diecesa Aradului prezenți 26, absenți 4, din diecesa Caransebeșului prezenți 27, absenți 3.

Pentru restabilirea parității se sortează din Archidieceasă 5. Notarul general cetește de rând numele celor din Archidieceasă. Comisarul-șefedinte ia țidula cu numele și o predă scrutătorilor, cari o pune în urnă. În fine șefedintele scote din urnă 5 țidule și es la sorți și sunt declarați fără vot: Ioan de Preda, Dr. Vasile Preda, Tulin Roșescu, Matei Voileanu și Dr. Enea Draia.

După stabilirea parității se citește lista din archidieceasă rectificată și se declară de verificată. În fine se constată, că fiind cu totul 106 votanți, majoritatea voturilor e 54.

Urmădă votarea. Se strigă deputații după listă și fie-care își depune țidula în urnă, ér șefedintele-vicar cetește cu voce tare numele de pe țidulă. Cel dintău vot s'a dat lui Ioan Meșianu, al doilea lui Nicolae Popea. Și unul și altul a fost, salutați cu vine „să trăescă”. Restul final a fost, că Meșianu a primit 64 și Popea 41 voturi, ér 1 vot a fost alb. Șefedintele-comisar enunță apoi, că conform prescrișelor Statutului organic și în urma alegerii închiate, Prea Sântia Sa d-l Episcop al Aradului Ioan Meșianu se declară ales arhiepiscop și Metropolit al Românilor gr. or. din Transilvania și Ungaria.

Cele ce au urmat după această, vi le-am raportat.

Rip.

„Guvern volnic, popor corupt“...

Epistolă deschisă către fostul ablegat Gavril Ugron.

Domnul meu!

„N'ai ce face c'un popor corupt față de un guvern volnic!“ Cam cu aceste cuvinte dictate de amărăciunea inimii V'ăți închis, încât imi aduc aminte, de-ocamdată activitatea de ablegat și, pôte, și cea politică. Grele cuvinte, déră pe cât de grele, pe atât și de adevărate.

Nu e de lipsă să cercetăm, ce V'a

dictat aceste cuvinte grele și V'a îndemnat a Vă retrage de pe arena politică. Cine n'ar soi, că numai scârba profund simțită asupra stărilor noastre publice, și convingerea, că de-ocamdată nu se pôte face și ajută nimic, Vi-le-au putut dicta. De judecat nu-mi compete, că ore bine ați făcut retrăgându-Vă și sporind succesele lui Banffy cu unul dintre cele mai dorite în cercurile „liberale“ și ore nu Vă era datorința, să luptați până în capăt și să nu Vă perdeți speranța în reușită.

Conlocutorii jidovi cel puțin așa fac și nu fără de succes. De o miă de ori căduți cu proiectele și stăruințele lor, revin a miia și una-ora asupra lor, și reies. „Gutta cavat lapidem“. Exemplu ne este căsătoriea civilă. Astfel au ajuns ei, o mână de omeni, pe lângă ceilalți în țără, ați mai domni ai situațiunei, decât Banffy însuși.

Constată însă și cu mine împreună va constata tot insul, care a petrecut cu atențiune lucrările dietei, mai ales din ultimul deceniu, că V'ăți luptat pentru ideile D Vóstré, pentru programul partidei, căreia ați aparținut, ca nimeni altul atât cu cuvântul, cât și cu fapta. Chiar și inimicii politici V'au admirat. Și care a fost rezultatul? — Adenca descurajare, ce exprimă cuvintele D-Vóstré rostite la depunerea armei, cuvinte, ce vor marca istoria stării de ați.

Eu cred, că ar merita să cercetăm după adevăratele cauze ale nesuccesului unei lupte, purtată cu atâta talent și curaj, ca a D-Vóstré, și atunci pôte am afla și cheia spre a judeca în ce direcțiune ar fi trebuit să se misce o asemenea luptă, ea să nu rămână stérpă.

D-Vóstré V'ăți luptat pentru independența țării și pentru ideile din 1848. Nici cu una, nici cu cealaltă n'ăți putut deștepta răsănit în țără, nici chiar la poporul maghiar. Partida independenștilor și a 48-știlor dela înființarea ei a tot decrescut și slăbit și ați numai cu chin și cu vai se mai susține. E drept, că guvernele au lărat în contra lor, dér totuși, decât ideile lor aflau adevărat răsănit în inima și gândirea poporului maghiar, altfel ar fi ați situația acestor partide.

Ce pôte fi cauza acestei aparițiuni?

Să nu voiescă un popor independența patriei sale, nu se pôte cugeta. Partidul încă și-a dat totă silința a câștiga poporul pentru programa sa și totuși — ce rezultate descurajătoare!

Nu este alta, decât, că n'ăți întrebunțat mijlocele corăspunđtore, n'ăți umbat pe calea cea mai dréptă, cea naturală în realizarea programei partidului, prin urmare nu se arată a fi nici verosimil, ca să Vă realizați vre-odată ideile. Acestă o simte și poporul maghiar instinctiv.

Istoria învătă, că independența unei țări prin neînțelegerile dintre fișei se pôte numai perde, dér câștiga niciodată. În 1848 națiunea maghiară în deliriu ei de insuflețire pentru ideile atunci dominante a adus extra-ordinare jertfe de sânge și avere și a dobândit în scurt timp succese neașteptate. — Totuși care a fost rezultatul final al acestei lupte? Perderea scurtei independențe, multe lacrimi, multe vieți și — jugul austriac! Pentru-ce? Pentru neînțelegerea dintre fișei țării, dintre poporele ei.

Partidul independenștilor vré să elupte independența țării, dér nu vré să se folosească de unicul mijloc, prin care se pôte ajunge: *înțelegerea tuturor fișlor țării*, ba lucră el mai aprig, ca să-o facă cu neputință.

Ori dóră nu însemnăză a lucra în contra înțelegerii dintre toți fișii patriei, când se provocă tot mai aspre măsurii în contra Nemaghiarilor, în contra limbei și a naționalității lor; când tóte legile ce restring libertatea lor națională și desvoltarea culturii lor, sunt salutate cu entusiasm, când se impun cu legile cele mai reacționare — virilismul, două legi de alegere deosebite, arondarea măiestrită a cercurilor electorale, omnipotența fispanilor — și tóte măsurile volnice și ilegale ale guvernului — maghiarizarea școlilor, sprijinirea presiunilor pentru maghiarizarea numelor, nimi-

cirea dreptului de întrunire și adunare etc. — îndată-ce erau îndreptate acele în contra poporelor nemaghiare?

Drept, că guvernul s'a lăsat bucuros împins de opozițiune la asemenți legi și măsurii asupritore, oáci de-o parte 'i măriau puterea, de altă parte dedau pe încet poporul a suferi volnicii și-l pregăteau pentru absolutismul parlamentar, adecă pentru perpetuarea puterii celor dela guvern, a clicei tizaiste — veđi întâmplările de ați și ex-Tisza; — dér independenștii și 48-știi au comis cea mai mare greșelă, făcând guvernului acel serviciu și instrăinând poporele țării pentru tot-deuna de programul lor.

Ce pôte fi ore mai mare greșelă, decât a voi ceva și a nimici unicul mijloc, prin care se pôte efeptui lucrul? Séu cugetă partidul independenștilor, că va pôte elupta vre-odată independența Ungariei fără de concursul și sucursul tuturor poporelor ei? și decât din întâmplare vor elupta pe un moment — ca în 1848 — crede, că o va pôte susține și apéra în contra numerosilor ei inimici, fără de ajutorul naționalităților?

Acest contrast acut între scopul intenționat și mijlocele întrebunțate, îl simte instinctiv poporul maghiar, vede, că astfel independența țării este numai strigăt de bătaia la alegeri și că n'are nici un prospect de-a fi realizată: și pentru aceea o pune de-o latură și nu se insuflețesc pentru ea de loc.

Cum s'ar însufleți déră naționalitățile pentru programul unei partide, care a mers și merge tot-deuna în fruntea acelora, cari au solicitat măsurii opresive în contra lor?

(Va urma.)

Gratulațiuni de anul nou.

(Enunțațiunile lui Banffy).

Ca de obicei, la anul nou șefedintii partidelor sunt salutați de către membrii lor și se fac din acest incident declarațiuni importante asupra situațiunei politice. De rândul acesta vorbirile, ce s'au schimbat între diferiții bărbați politici conducători dela guvern și din opozițiune, sunt de o deosebită însemnătate, fiind-că ele marcheză pozițiunea, ce o iau și dintr-o parte și dintr'alta referitor la stările grave și critice și la atitudinea lor viitoare.

Pentru astăzi dăm vorbirile, ce s'au ținut în palatul ministrului șefedinte Banffy. Partida liberală a guvernului l'a salutat pe acesta prin rostul contelui Stefan Tisza. Éta, în reasumat, ce a đis vorbitorul:

Deja la început el constată serioșitatea situațiunei. Statul, đise, a pășit în noul an fără budget și fără îndemnitare bugetară. Pe umerii guvernului apasă dér o gravă răspundere, căci în astfel de împrejurări el trebuie să facă, pe răspunderea sa proprie, ceea-ce demandă interesul inevitabil al țării. Deși situația e cât se pôte de grea, o crisă serioșă totuși nu amenință, căci între factorii competenți nu s'a ivit conflict, între ei există deplină armonie, și numai împrejurări tehnice au împiedecat până acum manifestarea pe cale parlamentară a voinței factorilor legali.

Contele Tisza spune mai departe, că majoritatea trebuie să-aplice tóte forțele spirituale pentru a delătura piedecile, ce s'au pus până acum în calea lucrării parlamentare, ea însă trebuie să lupte statornic și în viitor pentru-ca situația să nu devină anticonstituțională și în lupta parlamentară să nu se dea nici o pauză. De va face această, n'are să se témă nici el, nici toți ceilalți, că situațiunea va pôte fi prezentată în false colorii opiniunei publice, ori-cine atunci va fi în clar, că pe cine îl apasă răspunderea pentru această situațiune dată.

Oratorul se întorce apoi în contra obstrucțiunei, pe care o condamnă din tóte puterile. Đice, că ea a împiedecat aducerea legilor de absolută necesitate și a făcut ca parlamentarismul maghiar să fie amenințat cu degenerare. Periculul acesta amenință tocmă într'un timp, când se im-

pune cu necesitate imperativă susținerea pozițiunei de mare putere a monarhiei și când este o cestiune de viață pentru poporul maghiar, ca să existe monarhia în formele ei de față și Maghiarii s'o susțină și să dea garanții, că o pot susține. Pot veni situațiuni incalculabile și pot amenința grozave pericole. Ce va fi atunci, decât ele fi vor afla pe Maghiari în anarhia de ați.

Pentru îndreptarea acestei situațiuni, oratorul crede necesară aplicarea a tot felul de mijloce și arme constituționale — însă nici c'un fir de păr mai mult din ceea-ce este absolut necesar. Apoi spre acest scop se impune o luptă demnă, legală și fără preget. Trebuie nimicic ori ce venin, care ar face să se înrăutătescă situațiunea. Prin urmare trebuie să se garanteze demnitatea, ordinea și putința de lucrare a parlamentului, și între marginile posibilității să se garanteze și ordinea și curățenia alegerilor.

În fine Tisza salută pe Banffy, ca pe omul, care marî merite și-a câștigat pentru patrie și-i esprimă încredere și devotament neînfrânt în numele soșilor săi de principii.

Ministrul Banffy răspunde la acest discurs emfatic cam așa: Cu considerare la tabloul posomorit, ce l'a desfășurat înaintea noastră vorbitorul și pătrunși de serioșitatea situațiunei, trebuie să avem la inimă acele cuvinte, ce le-a spus cu privire la clarificarea acestei situațiuni. Ori cât de adenc mă esaminez, află totuși, că atacurile și lupta în contra mea este nejustificată. Programul, cu care am pășit după alegeri, peste tot nu este de așa, încât să pótă fi escepționat și amănuntele lui singurate se se arate cu degetul, ca nefind în serviciul intereselor țării. Cred, că atitudinea mea individuală, dispozițiunile mele personale nu sunt de natură a forma cauzele gónei și critice, ce ni-se face. Asta o putem đice aici între noi, zadarnic însă o accentuăm în cercul, care punându-se pe-un punct de vedere cu totul contrar îndreptă atacul și face imposibilă ori-ce creațiune parlamentară, precum și totul ce în mijlocul gravelor împrejurări de ați ar trebui să creăm în interesul țării.

Față de atacurile și de acțiunea această contrară — continuă ministrul — stăm până la un ore-care punct cu mâinile legate. De ce? Pentru-că am voit să susținem parlamentul și onórea camerei maghiare și nu suntem dispuși să invenimăm și mai mult raporturile, prin o acțiune contrară și prin contra-atacuri. Acestă ar fi degradat și mai mult prestigiul țării noastre, clătinat deja înăuntru și înafară.

Acum însă, cu tóte că am trecut peste ora din urmă, primesc aserțiunea d-lui antevorbitor, că nu trebuie să facem nimic mai mult, decât ceea-ce este absolut necesar, dér *atâta trebuie să facem*, căci interesul țării ne impune. Ne vom nisui, atât la desbaterile camerei, cât și la conducerea afacerilor administrative și de stat, a merge numai până la limita, care este absolut necesară, și vom evita tot ce ar avé aparențele prisosului. Vom face însă totul ce e de lipsă, ca mai curând séu mai târziu să se restabilească activitatea parlamentului, și tot ce este necondiționat necesar, ca guvernarea statului maghiar și chivernisarea economică a țării, să nu suferă intreruperi.

Știu, că afară de răspunderea generală, guvernul este îngreunat și cu răspunderea politică constituțională și de drept public. Înaintea noastră a stat alegerea: séu să desarmăm, séu pe răspunderea noastră proprie să ne angajăm la susținerea situațiunei. Cred, că eram datorii a alege calea din urmă, fiind-că interesul țării, suprema lex, ne impunea această. În consciința răspunderii putem să spunem cu inimă și consciință liniștită, că nu credem să ne pótă đice cine-va — fie înăuntru, fie în străinătate — că am procedat greșit. Istoria va judeca asupra faptelor noastre și ea ne va da dreptate. Atunci se va clarifica pe cine-l apasă răspunderea.

Vom vedé, decât va fi posibilă o aplanare. Decă nu va fi, noi vom rămâne

acea, cari am fost: fideli constituțiunii, fideli principiilor noastre, statornici în luptă și respectând interesele patriei față cu orice atac. Firesc lucru, că în ast-fel de grele împrejurări, pe mine mă nimeresce totdeauna prima lovitură: fiți însă convinși, că în mânia tuturor atacurilor personale, sociale și politice ce mi-se fac, eu pururea stau liniștit. Țin arma în mâna mea și numai atunci voi depune-o, când o pot depune fără de-a suferi partida scurtă și rănit și fără de-a fi sacrificate interesele patriei.

Banffy mulțumi apoi pentru urările ce i-s'au făcut, și sfârși dicând: mai bine s'o avem în anul acesta!

Impăratul Wilhelm către Țarul Nicolae.

În 31 Decembrie 1898 s'a sărbătorit în Petersburg jubileul de 100 de ani al școlii militare de medicină. A fost o sărbătoare frumoasă. La banchetul, ce s'a dat cu ocazia festivității, ministrul de război a cetit, la ordinul Țarului Nicolae, scrisoarea ce i-a adresat-o acestuia împăratul Wilhelm al Germaniei. Etă acea scrisoară:

„Prețutendenți provocă simpatie jubileul de 100 de ani al acelei strălucite școli militare de medicină, care a dat Rusiei atâți oameni renumiți, și strălucirea căreia străbate departe peste frontierele țării. Iau și eu parte împreună cu învățății țării mele și rog pe Majestatea Ta să primesci la încheierea acestei epoci lungi și strălucite, afară de urările mele de fericire, și dorința sinceră, ca academia să înflorească glorios în noul secol al muncii și succesului, ce se începe sub domnia Voastră. Mă bucur foarte mult, că pot să încredințez de nou pe Majestatea Ta despre stima mea adâncă și neschimbabilă și despre amicitia, cu care rămân — *bun frate*“.

Scrisoarea a produs mare însuflețire între asistenți. Ministrul de război a golit paharul în sănătatea împăratului Wilhelm, apoi a salutat pe toți suveranii țărilor reprezentate la sărbătoare.

SCRILE ȚILEI.

— 22 Decembrie v.

Deputațiunea regimentului Wologda. Oficerii garnisonei București au oferit Vineri seara, în saloanele clubului militar, un punch d-lor colonel Kosensko și căpitanului Bogulowski, trimișii regimentului rus de Wologda. La 9 ore d-nii Kosensko și Bogulowski au fost primiți în sunetul imnului național rusesc de către comitetul cercului, având în frunte pe d-l general Arion. A. S. R. Principele moștenitor Ferdinand al României însoțit de adjutantul său a sosit o jumătate de oră mai târziu. Generalii prezenți, între cari și ministrul de război, Berendeiu, și comitetul cercului au întâmpinat pe Principele moștenitor. După ce s'a întreținut câte-va minute cu mai mulți din oficerii prezenți, A. S. Regală, a trecut în sala de mâncare, unde se oferă un buffet foarte bogat. Au fost de față mai mult de 200 persoane, generali, coloneli, șefi de corpuri și toți oficerii garnisonei. D-l colonel Kosensko a povestit diferite episoade din numeroasele sale campanii. Principele moștenitor s'a retras apoi pe la 11½ ore.

Colindătorii. Aflăm, că Joi seara, în ajunul Crăciunului, studenții români dela școlile noastre, împărțiți în grupe sub conducerea câte unui profesor, vor umbla la colindat pe la familiile române din Brașov. Darurile eventuale, ce s'ar face cu ocazia aceasta, după cum s'a mai amintit în colonele fôiei noastre, vor fi destinate pentru proiectata masă a studenților.

Afacerea Banffy-Horanszky. Diarele din Peșta anunță, că *Horanszky* a provocat alaltăieri din nou la duel pe ministrul-șef Banffy. Martorii ambelor părți au convenit și se crede, că duelul se va întâmpla cu pistolul, îndată ce ministrul-șef Banffy se va reîntorci din Viena.

În afacerea Krivany. Din Arad se scrie, că vice-căpitanul orașului de-acolo s'a dus și el la Viena pentru a fi de față la interogatoriul lui Krivany și pentru a se constata oficios identitatea persoanei defraudatorului.

Cartea lui Bismarck sub cenzură. Lui „*Vossische Zeitung*“ i-se scris din Petersburg, că de câte-va săptămâni în mai multe orașe mari din Rusia se așteaptă zadarnic distribuția esemplarelor din cartea lui Bismarck, deși ele zac grămadă la autorități. Funcționarii ruși umblă în ruptul capului, ca nici un exemplar din acea carte să nu ajungă în mâinile privaților până când ea nu va trece prin cenzura rusă. În cartea lui Bismarck, adică se află lucruri, despre cari nu este permis să se cetească: așa de pildă este uciderea Țarului Paul, sau desvălirile lui Goriacov. Direcțiunea supremă pentru examinarea producțiilor de presă a dat voie ministerului de externe, ca să decidă asupra afacerii, și decă Murawiev va permite distribuția, ea se va face în curând, pe cum se speră.

Decanul prelaților ortodocși. Patriarcul grec din Alexandria, Sophronius, și-a celebrat acum de curând a suta aniversare a nașterii sale. Acesta este decanul înalților prelați ortodocși din lumea întreagă. El și-a păstrat toate facultățile oficioase la ocaziuni solemne și vocea sa încă e tot așa sonoră ca acum 60 de ani. Mai mult, acest bătrân centenar întreprinde în toți anii o lungă călătorie peste mare, spre a petrece lunile de vară în insula Leros, în arhipelagul turcesc al mării Egeice. Înainte cu câțiva ani patriarcul Sophronius și-a celebrat a 70-a aniversare a sântirii sale ca preot și a 65 a ca episcop. Țarul Nicolae II are mare stimă către acest venerabil prelat, pe care l'a cunoscut, când era Țarevici (prinț moștenitor) când cu trecerea sa în Egipt, în călătoria sa în jurul lumii. Cu ocazia aniversării sale centenare, Sophronius, a primit un cadou dela Țarul, o sumă însemnată — patriarcul fiind sărac — cu o scrisoară foarte afectuoasă dela cancelaria imperială.

Recolta tutunului în Ungaria. În ținutul Alföld și pe marginea stângă a Dunărei, adică în localitățile, care produc cel mai bun tutun, producțiunea a întrecut mijlocia ordinară. Recolta tutunului este totuși inferioară producțiunii din 1897. Cultivatorii speră, că Regia în vederea calității superioare a tutunului va ridica pețurile. În 1897 pețurile variau dela 17 la 24 florini quintalul. Administrația a cumpărat 456.597 quintale tutun pentru 8.105.966 florini, mijlocia producții brute a fost de 129 fl. și 50 cr. pe Yoch. Producțiunea totală a 62.000 Yoch, plantați cu tutun, pôte fi eventuală la 400.000 sau 420.000 quintale, și în vederea calității superioare, valoarea tutunului nu va fi mică, ca 8.000.000 florini. Regia austriacă cumpără mai mult ca jumătate din această producțiune.

O nuntă cu peripectii. Parchetul de Buzău (România) anchetază actualmente un caz unic în felul său. Dumineca trecută, tânărul Stoica Petre Zaharie, muncitor, însoțit de mirăsă și nunta întreagă, s'a prezentat la biserica sf. Nicolae din Buzău pentru cununie. Înainte de începerea serviciului divin, preotul Petre Economu, ceru mirelui certificatul oficerului stărei civile de efectuarea cununiei civile, și mirele se grăbi a i-l prezenta. Preotul începă după obicei, înainte altarului, oficierea serviciului religios. Dér nu trecură 10 minute, și tocmai când slujba era aproape pe sfârșit, preotul intrerupse brusc serviciul și începă să apostrofeze pe mirele cu cuvintele: — Pungașule, șarlatane, pe cine ai vrut să înșeli? Afară din biserică, că v'ă dau pe mâna procurorului! Ce se întâmplase? Mirele Stoica Petre Zaharie se prezentase la biserică cu un certificat al vărului său George, a cărui nuntă urma a se efectua în Dumineca următoare și, din întâmplare dascălul bisericii observând biletul atrase atenția preotului. Slujba intreruptă, nunta era să se inapoaze neterminată, când deo-

dată apare în biserică d-l Constantin Carâp, oficerul stărei civile, care în fața tuturor comunică preotului, că formalitățile sunt îndeplinite, însă neavând timp nu le-a înscris în registrele respective și pretinse preotului a oficia serviciul religios pe a sa răspundere. Preotul ceru d-lui Carâp un bilet înscris și acesta dându-i, începă din nou efectuarea serviciului intrerupt. La 4 zile, după acesta, oficerul stărei civile a prezentat preotului certificatul în regulă și a luat scrisoarea manuscrisă, ce i-o dăduse în ziua cununiei. Se dice, că cununia civilă nu fusese efectuată până în ziua, când oficerul stărei civile autorizase pe preot să facă pe cea religioasă, din cauză, că nu expirase termenul celor 3 publicațiuni de căsătorie pretinse de lege și dér nu puté să autorizeze pe preot a efectua pe cea religioasă.

Patru femei literate otomane au fost decorate de Sultanul cu ordinul *Chefakat* cl. II. Aceste sunt: Fatma-Alié hanum, autorea cărții „Musulmanii contemporani“; Chazie hanum, directoare și Nighiar hanum, redactoare a gazetei de dame „Hanemlar-mahsous-Gazeta“; în fine femeia lui Mehmed-Djevdet effendi, directoare-proprietară a ziarului „Terdjumani-Hakikat“.

Băile de abur și de vană ale școlilor române din loc vor fi închise în ziua de Crăciun, de Anul nou și de Boboteză (25 Dec., 1 și 6 Ian. st. v.).

Societatea sodalilor români „Lumina“ din Brașov invită la Producțiunea și petrecerea colegială, ce se va ține Vineri, în 25 Decembrie v., (ziua de Crăciun), în sala Hotelului Orient „Nr. 14“. Inceputul la 7 ore seara. Intrarea de persoană 60 cr. Bilete se pot căpăta la D. D. Eremias, la Librăria Nic. Ciurcu, la Casina Română și seara la cassă. Ofertele marinimose se vor chita publice.

Cercul conferențiar al învățătorilor români gr. or. dela școlile din Săcele invită la producțiunea declamatorie-musicală împreună cu dans, ce se va aranja Sâmbătă, în 26 Decembrie st. v., a doua zi de Crăciun, în sala hotelului „Sora“ din Satulung. Inceputul la 7 ore seara. Prețurile: Locul I de persoană 1 fl., Locul II de persoană 70 cr., Locul III de persoană 50 cr. Suprasolvirile și ofertele marinimose se vor chita pe cale publică. Bilete de intrare se află în ziua petrecerii dela 10-12 ore a. m. și seara la cassă. Venitul curat este destinat în folosul fondului bibliotecii școlilor române din Săcele.

Programa: 1) Cântare, executată de corul învățătorilor, 2) Declamare, 3) Cântare, executată de corul învățătorilor, 4) Biletul de tramvai, comedie de Gr. Mărunțeanu, 5) Muzică, 6) Cărlanii, vodevil, de C. Negruzzi.

Corpul învățătoresc din Sibot invită la concertul împreună cu declamare și teatru, ce-l va aranja Duminecă, în 27 Decembrie st. v. 1898 (a treia zi de Crăciun) în edificiul școlar. Venitul curat este destinat pentru sporirea bibliotecii școlare. Inceputul la orele 7 seara. Intrarea: de persoană 50 cr., de familie 1 fl. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale țiaristică.

Avansările în rezervă la armata comună.

De rândul acesta avansările în rezervă la armata austro-ungară au fost cu mult mai mari ca în anii trecuți. Cu 1 Ianuarie 1899 au fost avansați la rangul de sublocotenenți în rezervă 1844, aspiranți de oficeri 845 și cadeți în res. 1899.

La Infanteria între alții au fost avansați la rangul de sublocotenent în rezervă și următorii Români: Ioan Păcurariu 63, Eugen Bosniac 96, Octavian Vasu 31, Valeriu Dămășia 61, Aurel Florea 64, Constantin Căciulă 43, Ioan Pricu 50, August Straițariu 31, Ioan Coșofan 63, Emil Cantor 10, Alexandru Mureșan 37, Eugen Fodor 46, Stefan Pebrilla 34, Theodat Halip 41, Michail Magherușian 31, Romulus Pop 51,

Maximilian Cantor 3, George Drimba bat. vânători 28, Ioan Harambașa 50, George Mureșianu 62, și Aron Suciu 62.

La cavaleria: Constantin cavalier de Onciul reg. hus. 14.

La artileria de câmp: Alexandra Barna reg. 18, Iulius Jacob 8, Vincențiu Perina 23, Rudolf Iordan 2, Iustin Miron 35, George Ciurcin 20, Valeriu Gaiția 36, Vasile Arjoca 21, și Pompeiu Dragoșii 3 (la artil. de cetate).

Aspiranți de oficer la infanteria: Nicolau Tanco 31, Aurel Chicomban 64, Iosif Angelina 64, Aurelian Halip 41, Victor Muntean 50, Modest Sbiera 43, George Morar 63, Cornel Papp 43. **La artileria de câmp:** Florian Tofan 33, Paul Bude 1 și Virgil Cioban 7.

Cadeți în rezervă la infanteria: Aflon Popovici 27, Sebastian Vlad 40, Aurel Nistor 27, Atanasie Rosianu 50, Ioan Crișan 101, Dionis Cimponeriu 86, Iosif Botian 31, Ioan Pora 44, Demetriu Voinea 50, Valer Nicora 33, Alexandru Danescu 101, Anton Papp 32, Emil Dan 31, Stefan Man bat. ven. 1, Iulius Sabó 84, Albin Brabeș 53, Iosif Spinar 99, Victor Stoian 2, Victor Pap 31, Benjamin Sabó 38, Aurel Crișan 33, Vincențiu Lușca bat. ven. 9. **La artileria de câmp:** Dionisie Roman 36, Adrian Cristea 36, Nicolau Stoia 7, George Dubleş 12, Basil Crișan 35 și Paul Timar 6.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Dec. 1898.

Intrate:

Numărar cu 30 Nov. 1898	fl.	13,872.44
Depunerii spre fructificare	„	203,755.81
Cambii răscumpărate	„	210,948.93
Conturi curente	„	1,774.60
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	36,940.—
Monetă	„	16,742.99
Comisiuni, efecte și cupoane	„	50,275.10
Banci	„	238,923.90
Interese și provisiuni	„	12,409.58
Diverse	„	7,890.94
	fl.	793,534.29

Esșite:

Depunerii spre fructificare	fl.	235,719.47
Cambii escomptate	„	176,907.75
Conto curent	„	3,253.88
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	51,366.—
Monetă	„	20,782.43
Comisiuni, efecte și cupoane	„	73,121.92
Interese și provisiuni	„	2,337.35
Spese și salare	„	1,879.52
Banci	„	209,910.41
Diverse	„	5,311.99
Numărar cu 31 Dec. 1898	„	12,943.57
	fl.	793,534.29

V. Bologa m. p. dirigent.

N. P. Petrescu m. p. adjunct.

R. Ardelea m. p. comptabil.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 3 Ianuarie n. Adă la 11 ore a fost duelul între ministrul-șef Banffy și deputatul Horanszky. Condițiunile: 20 de pași distanță și 2 descărcături de pistol. Nici unul dintre duelanți n'a fost rănit.

Literatură.

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. O broșură de 82 pagini 8º mare, în care se tractează principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, pôte orî și cine să învețe contabilitatea, adică ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. O recomandăm tuturor, cari au daraveri comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto. — De vândare la *Administrația fôii noastre*, la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, și la *Tipografia archidieceșană* în Sibiu.

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

„Predicî pentru Duminică“ de **Iustin Prpșu**, învățatu scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. fo mat mare, cuprinzând predicî frumoase pentru toate Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Memorii din 1848 - 49 de regretatul **Vasilie Moldovan** fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de **Victor Russu**. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de **Simeon Stoica**, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asso

ciațiunei și atât de favorabil sprețiată din partea diarelor noastre. Conține vre-o 25 figurî în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

„Predicî pe toate Duminicile și sêrbătorilor de peste an de **Em. Elefterescu** doctor în medicină și teologie, cunoscut atât de bine în cercurile românesoi din numărôsele sale scrieri atât de măduose, instructive și cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Săpătorul de bani, comedia în trei acte localisată de **Antoniu Popp**. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrêu să jôce teatru, fiind o piesă fôrte ușoară, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Noaptea de iernă, novele pentru popor de **George Simu**. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru catecheți, învățători și părinți, prelucrat de **Basilu Rațiu**, fost profesor în seminariul din Blășiu ăr ađi vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoru Maior**.

A eșit de sub tipar, și se pôte procura

**CĂLINDARUL
PLUGARULUI**

dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
Prețul à 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)
Noul cãlindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu tîrgurile, semnele timpului, diferite povețe economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinăritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renunți scriitori ai noștri; articuli și povețe pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmêză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ăr în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest cãlindar sê se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca sê nu pătêscă ca anul trecut, când mulți și-l'ar fi procurat, dër nu mai aveau de unde, căci se vîndu-se tôte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Ianuari 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.45
Renta de corône ung. 4%	97.85
Impr. cãil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.70
Impr. cãil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.20
Oblig. cãil. fer. ung. de est. I. emis.	121.20
Bonuri rural ngare 4%	95.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.75
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hãrtie austr.	101.50
Renta de aur austr.	120.50
Losuri din 1860.	140.40
Acții de-ale Bãncei austro-ungară	936.—
Acții de-ale Bãncei ung. de credit	394.—
Acții de-ale Bãncei austr. de credit	364.—
Napoleondori	9.55
Mãrci imperiale germane	58.95
London vista	120.50
Paris vista	47.72 1/2
Rente de corône austr. 4%	101.65
Note italiene	44.40

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Ianuarie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.48
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleond'ori. Cump.	9.51	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—

**Preparatele de maltă pentru debilî și bolnavi
ale lui Johann Hoff.**

**Beutură sănătôsă de maltă
a lui Johann Hoff.**

Un mijloc de întărire la slabiciune, la funcțiunea neregulată a organelor stomacului, peptului și fôrte aprobat la recovalescenți.

Prețul unei sticle 75 cr., 5 sticle franco 3 fl. 75 cr.

Mai mult de 10 ani cumpêr dela D-ta bere de maltă, cum și celelalte preparate de maltă. Singurul mijloc, care au însenătoșat pe consôrta mea. Vê rog amî mai trimîte.

Böger, Viena Hofmühlgasse,

**Estract de maltă condensat
a lui Johann Hoff.**

Mijloc de vindecare pentru bôlele plămânilor, catar la gâtles, tuse învechită. De recomandat cu deosebire ca medicament pentru copii bolnavi de organelă respirației. Este plăcut de luat.

Prețul unei sticle 1 fl., 5 sticle franco 5 fl.

Preparatele de maltă al D tale sunt adevêrat medicamente bune și întăritôre. Vê rog amî trimite ărăși 5 litre Estract de maltă condensat, un Klgr. Chocoladă de maltă, 1/2 duzină bombône de maltă pentru pept.

G. Fischer maior, Oradea-mare.

**Ciocolată de maltă pentru sênătate
a lui Johann Hoff.**

Probată ca mijloc vindecător la slabiciuni, anemie, nervositate, insomnie, lipsă de apetit. Are gust bun, este fôrte hrănitôre și are efect bun la copii slăbiți.

Prețul unui pachet 1 fl.

Ciocolata de maltă este fôrte escelentă. Eu am ordonat această ciocolată la dureri cronice de stomac, gălbinare, en bun succes.

Dr. Nicolei medic în Triebel.

**Bombône de maltă pentru piept
a lui Johann Hoff.**

Mijloc vindecător pentru tuse, răgușală, flegmă, cu deosebire la catar bronchial. Aceste bombône se pot lua după plăcere, fără a împedeca mistuirea.

In cutie à 10 cr., și pachete à 30 cr.

De minune m'am vindecat de tuse cu întrebuințarea bombôneler de maltă.

v. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.

Bombônele D-tale are efect escelent la suferințele de tuse și asthmă ale nevetei mele.

Busch, paroch, Weischütz.

Deposite în Brașov: Farmacia, Victor Roth, Fr. Stenner, E. Kugler, E. Jekelius, Jul. Hornung, la prăvălia Demeter Eremias nepoții.

Depositul general pentru Ungaria: **Apoteca Josif v. Török, Budapest, Király-utca 12.**

Prospecte cu prețuri curente gratis și franco.

••• Aviso! •••

**Specii de Bere Bavaređă
din Culmbach,
în butelii la domni: Demeter Eremias Nepoții** și în depositul de bere a lui Anton Kasik.

În vîndare **dela cep** la **Renovich Peter** în Colțul stradei Porții și Aței, în **Restaurația Fleischer** și la **Forkert G Vila Kertsch.**

455 1-4

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscisei administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădêment, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. sêra

Dela Bucuresei la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. sêra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyires).
- I. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
- II. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. sêra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesei la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. d'm.
- II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. sêra.

Dela Brașov la Bucuresei:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradea Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- I. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- II. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szered.

Dela Brașov la Zêrnesei (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

Mărfuri orientale.

(Import direct).

POHOOMAL BROTHERS.

Covóre, decorații de odăi, broderii, model nou și antic. mare asortiment de mărfuri orientale din India, Egipt și China și anume: covóre periane. Espuse: in timp de 8 zile la

Hôtel „Orient“ odaia Nr. 1.

A V I S !

Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potú face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domni abonati sê binevoiască a arăta în deosebî, când voiesc ca espedarea sê li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans.“